

LA TRANSFUSIÓ ROJA

CARLES CASTRO
Periodista

Dossier

L'evolució electoral del Baix Llobregat presenta una característica principal que s'aprecia al primer cop d'ull: un enèrgic procés de concentració del vot d'esquerres al voltant del PSC, que trasbalsa el mapa polític original de la transició democràtica. Evidentment, no es tracta d'un fenomen insòlit i exclusiu d'aquesta comarca. De fet, el socialisme català, més encara que l'espanyol, s'ha convertit en força hegemònica de l'esquerra mitjançant aquesta transfusió de vot. I això és així perquè el punt de partida, la distància entre socialistes i eurocomunistes a Catalunya a l'inici de la transició democràtica, era molt diferent de la correlació que existia arreu d'Espanya.

Ara bé, més enllà d'aquest fet principal, l'evolució electoral del Baix Llobregat presenta altres fenòmens que enriqueixen i diversifiquen el seu comportament polític. Es tracta, d'una banda, del procés d'afebliment del component roig inicial, en benefici tant de l'espai nacionalista que configuren CiU i ERC com de l'espai de centredreta que comparteixen CiU i PP. D'altra banda, cal destacar les situacions de continuïtat o d'alternança que s'han produït en l'àmbit local, al marge de les tendències generals de la comarca i fins i tot de l'aclaparadora hegemonia de les esquerres.

Dit això, potser convé ara fer un repàs detallat de l'evolució electoral del conjunt del territori, per tal de confirmar les hipòtesis esmentades. Com a dades de referència per a la construcció d'aquest relat analític s'han tingut en compte, d'una banda, els resultats a la comarca de les set eleccions autonòmiques i, de l'altra, els desenllaços de les eleccions municipals a cinc localitats que han tingut evolucions totalment diferents. D'aquesta manera, en treballar a partir d'aquests

comicis –sense ignorar, és clar, les xifres de les eleccions generals–, els factors locals i, en definitiva, la idiosincràsia profunda de la comarca no han quedat sepultats pels grans terratrèmols que han provocat els canvis de cicle en l'àmbit de l'Estat.

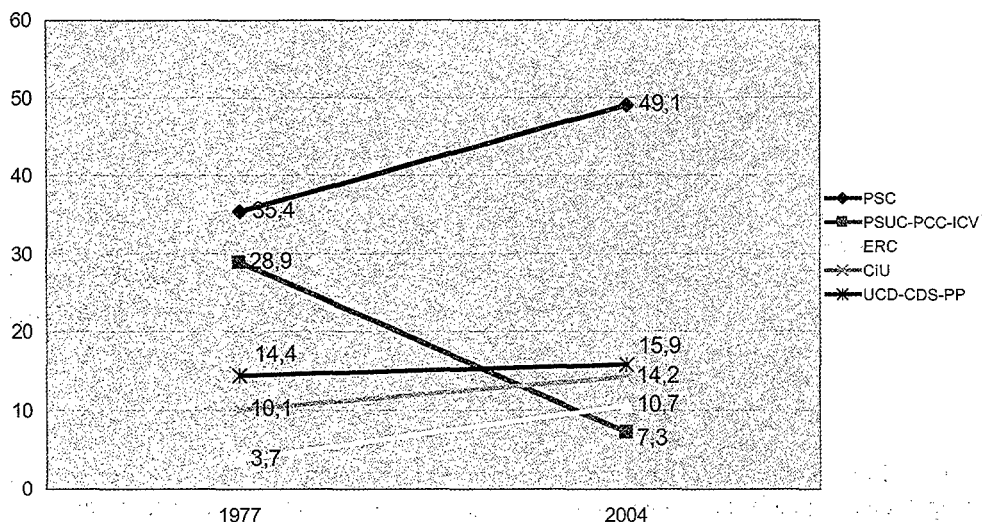
En tot cas, i com ja s'ha assenyalat, el punt de partida i el punt d'arribada d'aquest viatge electoral pel Baix Llobregat presenten diferències substancials. L'any 1980 les eleccions autonòmiques van atorgar –per segona i última vegada en uns comicis– la primacia electoral a la comarca a l'eurocomunista PSUC, que va ser la primera força, amb un avantatge de més de sis punts sobre el Partit dels Socialistes. Aquest resultat va ser, si més no, una sorpresa relativa –perquè els eurocomunistes ja havien estat els més votats en les municipals de 1979–, sorpresa que enllaçava amb el no menys sorprenent resultat global, que situava per primer cop CiU com a força més votada a Catalunya.

EVOLUCIÓ A LES GENERALS

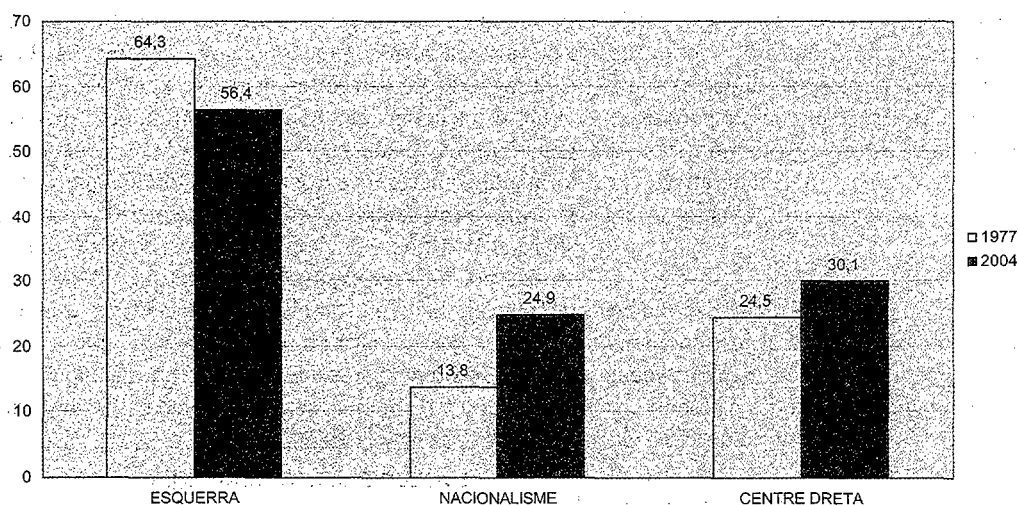
	1977	2004
PSC	35,4	49,1
PSUC-PCC-ICV	28,9	7,3
ERC	3,7	10,7
CiU	10,1	14,2
UCD-CDS-PP	14,4	15,9

	1977	2004
ESQUERRA	64,3	56,4
NACIONALISME	13,8	24,9
CENTRE DRETA	24,5	30,1

EVOLUCIÓ A LES GENERALS

ESPais ELECTORALS

El retrocés dels socialistes catalans va permetre, en el cas concret del Baix Llobregat, que fos el PSUC qui guanyés els comicis a la comarca i que, fins i tot, millorés el seu llistó electoral en relació amb les eleccions legislatives. Així, mentre que l'any 1977 el PSUC va obtenir gairebé el 29% dels vots, i el 1979 el 26,8%, l'any 1980 els eurocomunistes van superar el 31% dels sufragis, quatre punts menys que en les municipals. En canvi, els socialistes van experimentar un sensible descens, des del 35% dels vots de les dues primeres generals fins a un 26% en les primeres autonòmiques. En xifres absolutes, l'any 1980 els socialistes van per-

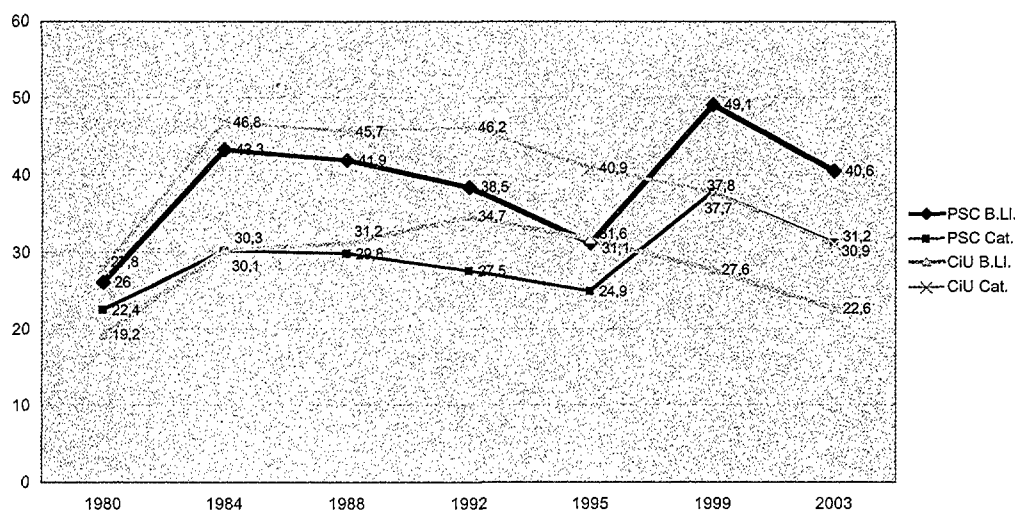
dre gairebé 30.000 paperetes de les legislatives de 1979, en paral·lel a un descens de la participació absoluta molt semblant. Cal pensar, doncs, que bona part de les pèrdues socialistes van anar a l'abstenció.

En canvi, la resta de formacions –tret de l'altre gran partit d'àmbit estatal: UCD– van millorar els seus resultats: el PSUC va incrementar en gairebé 4.000 paperetes el seu vot de les generals; Esquerra va duplicar el seu resultat absolut (de 6.000 a més de 12.000 sufragis) i CiU va afegir més de 17.000 vots o l'equivalent a nou punts percentuals. Fins i tot els

Comparativa amb Catalunya

	1980	1984	1988	1992	1995	1999	2003
PSC B.LI	26	43,3	41,9	38,5	31,1	49,1	40,6
PSC Cat.	22,4	30,1	29,8	27,5	24,9	37,8	31,2
CiU B.LI	19,2	30,3	31,2	34,7	31,6	27,6	22,6
CiU Cat.	27,8	46,8	45,7	46,2	40,9	37,7	30,9

COMPARATIVAB.LLOBREGAT/CATALUNYA

Dossier

andalusistes del PSA van arregar més de 10.000 paperetes. En canvi, UCD, que havia fregat el 13% dels vots l'any 1977, va perdre gairebé el 60% de les seves paperetes en les generals –més de 20.000– i es va quedar amb una quota de vot per sota del 6%.

El punt d'arribada, és a dir, la situació actual –prenent com a referència les eleccions autonòmiques del novembre de 2003– és ben diferent. En primer lloc, la força hegemònica a la comarca és ara el PSC, que s'ha beneficiat d'una extraordinària concentració del vot d'esquerres. Això li ha permès arribar a una quota electoral per sobre del 40%: catorze punts més que el 1980. En canvi, els hereus del PSUC ocupen la darrera posició en el rang electoral, amb un 9,3%. I el que és més significatiu: mentre que les esquerres l'any 1980 sumaven una quota electoral conjunta del 57,3%, el novembre de 2003 no arribaven al 50%.

Per contra, el nacionalisme ha tingut al llarg d'aquests anys un creixement important, sobretot a partir de l'ascens electoral de CiU. En concret, i respecte a l'escenari de 1980, els nacionalistes sumen ara conjuntament

deu punts més, en passar d'un 24,4 a un 34,7%. Val a dir, no obstant això, que tant l'any 1992 com l'any 1995, CiU i ERC ja van obtenir una quota conjunta més alta que l'any 2003. Fins i tot la magnitud del vot absolut nacionalista l'any 1995 era molt semblant al del novembre passat, la qual cosa fa pensar que es tracta d'un espai –el nacionalista– que en els darrers deu anys, més que experimentar una ampliació, s'ha transformat internament. En tot cas, el cert és que CiU ha millorat en tres punts el seu percentatge de l'any 1980 i ERC en gairebé set.

En paral·lel, l'espai que ocupaven fa 24 anys UCD i AP –i que ara s'identifica en bona part amb el Partit Popular– s'ha duplicat i ha passat d'una quota electoral del 6,8% l'any 1980 al 12,8 el novembre de 2003. Aquest creixement del centredreta i del nacionalisme sembla que té un origen doble. D'una banda, una certa simplificació i concentració del vot, ja que, per exemple, fa 24 anys concorregueren forces, com el Partido Socialista de Andalucía o Nacionalistes d'Esquerra, que han desaparegut a Catalunya. Ara bé, i de l'altra banda, el gruix del creixement de les ofertes naciona-

OCULATADA POPULAR ALLI CUIALS CARRES

GRAN CONCURSO DE MIGAS

No us fieu la quin no han

Vine al Centre.

Fes el salt.

Decàleg Centrista.

Antoni Fernández Teixidó

1 Cal governar, no pas manar

- Un govern que governi, no pas que mani
- Un govern per a tothom, no per a una quota petita
- Un govern que dialogui que sigui transparent en la gestió del patrimoni col·lectiu
- Un govern que vagi a l'avantguarda en la luta contra les discriminacions socials, culturals i econòmiques

2 Volem un desenvolupament ple de l'Estatut

La realitat de la nació catalana és de Catalunya és insubornable. Per això el CDS està per un desenvolupament complet de totes les competències que transparen l'Estatut de 1979. El CDS creu que l'Estatut està infravalorat i defensa una política autonòmica sense reticències

3 Per una Catalunya oberta i integradora

Catalunya la fem tota els establiments i no és patrimoni de cap govern o de cap partit. El CDS és un partit integrador que està per una Catalunya oberta, accessible, plural, d'altres que estigui a l'avantguarda en el desenvolupament de l'estat de les autonomies

4 Territori, ordre i concert

- Concertació territorial de desenvolupament entre totes les forces polítiques per tal que respongui a la realitat econòmica i social de Catalunya
- El CDS defensa un model territorial que requereixi descentralització efectiva de l'Administració catalana
- Està per la creació de 50 comarques, l'ampliació de la comarca Metropolitana de Barcelona i una possible 5a diputació local amb seu a Mataró

5 Absoluta prioritat contra la droga

- La lluita contra la drogadicció exigeix accionar l'efort i la demanda en totes les àrees de la cultura de l'ús i de consum
- Intensificar la informació sobre les seves conseqüències negatives a l'estructura
- Ajudar preuissament a la rehabilitació i inserció del drogadicte

6 El futur és l'escola

El CDS defensa:

- Un pla d'educació gratuïta per a més pocs de tres anys
- També l'extensió de la gratuïtat per a l'educació entre 6 i els 16 anys

7 Un ambient descontaminat i segur

La protecció de medi ambient és: gestió, càlcul i mesures

- Considerar l'impacte ambiental en les noves instal·lacions industrials
- Ampliar i millorar la depuració de les aigües
- Elaborar i vetllar d'abocadors incinerats
- Protecció d'espais específics com els del Delta de l'Ebre, Argamàs, etc.
- Creació del Centre d'Operacions d'Emergència que vigili la seguretat de les Centrals nuclears de Catalunya

8 Una agricultura ben adobada

El CDS defensa una política que:

- Passi de les zones rurals de Catalunya a granges una extensió a l'ús de la cobertura de Sertus, Educació i Ombres Plúries
- Faci:
- taxes i la producció
- la comercialització agrícola
- el cooperativisme
- les indústries agroalimentàries
- l'aprofitament dels recursos de la CEE

Després de molts anys de poca presència pública al Baix Llobregat de les organitzacions de dreta i centre, van començar a aparèixer els primers folletons informatius. Fons: ACSFL.

listes i de centredreta al Baix Llobregat sembla que procedeix d'una substitució de l'espai de les esquerres, que han cedit terreny respecte a la seva aclaparadora hegemonia de finals dels 70 i començaments dels 80. I aquest diagnòstic sembla que es confirma amb els resultats de les generals, ja que mentre que els anys 1977, 1979, 1982 i fins i tot 1986, la quota conjunta de socialistes i eurocomunistes ultrapassava de llarg el 60% dels vots, a partir de la dècada dels 90 ja no ha tornat mai més a superar aquest llistó, i fins i tot en uns comicis tan participatius i favorables per al centreesquerra com els de l'any 2004, el vot conjunt de les esquerres al Baix Llobregat s'ha situat per sota del 57%.

Com s'ha arribat fins aquí? L'evolució de les diferents eleccions autonòmiques ens ofereix una síntesi molt precisa de la peripècia electoral que ha transformat el mapa polític del Baix Llobregat al llarg d'aquests 24 anys. Així, per exemple, les segones autonòmiques, el 1984, ofereixen algunes paradoxes que expliquen la primera gran transformació de l'anatomia política de la comarca. En primer lloc, les esquerres obtenen aleshores el seu millor resultat històric en unes

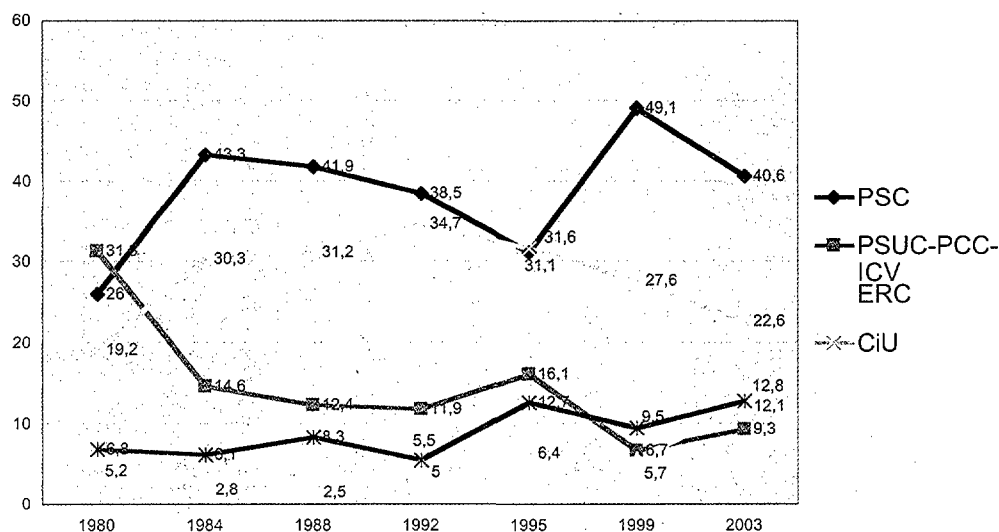
autonòmiques, en fregar conjuntament el 58% del sufragi. Al mateix temps es produeix una concentració del sufragi d'esquerra al voltant del PSC, que passa del 26% de 1980 a un 43,3%. El gran perjudicat és el PSUC, que perd dos terços de les seves paperetes i passa de més del 30% al 9,4%. Una part d'aquestes pèrdues va a parar al socialisme i l'altra cap a l'escissió leninista del PCC, que suma més del 5% dels vots emesos.

Ara bé, aquest avanç dels socialistes i de l'esquerra en conjunt coincideix paradoxalment amb una enlairada de CiU, que li donarà la majoria absoluta arreu de Catalunya. En el cas del Baix Llobregat, els nacionals guanyen onze punts i passen del 19% de 1980 a més d'un 30%. Aquesta pujada sembla que es produeix a costa d'ERC i d'altres opcions nacionalistes minoritàries, que perden més de tres punts, però també de l'increment del cens i de la participació absoluta que s'enregistra el 1984 respecte als comicis de 1980. Finalment, la pujada de CiU s'alimenta també de l'espai electoral de les esquerres (mitjançant, probablement, el vot del PSA, que havia representat més de quatre punts l'any 1980), ja que el centredreta —encarnat per AP— perd només set dècimes de quota electoral l'any 1984.

Evolució vot autonòmiques

	1980	1984	1988	1992	1995	1999	2003
PSC	26	43,3	41,9	38,5	31,1	49,1	40,6
PSUC-PCC-ICV	31,3	14,6	12,4	11,9	16,1	6,7	9,3
ERC	5,2	2,8	2,5	5	6,4	5,7	12,1
CiU	19,2	30,3	31,2	34,7	31,6	27,6	22,6
UCD-CDS-PP	6,8	6,1	8,3	5,5	12,7	9,5	12,8

EVOLUCIÓ DEL VOT A LES AUTONÒMIQUES

Dossier

A partir d'aquí la situació experimentarà pocs canvis fins al 1992, tot i que amb una característica comuna: declivi socialista, estabilització a la baixa de l'esquerra postcomunista –amb reconciliacions i ruptures entre eurocomunistes i ortodoxes– i avanç moderat de CiU. L'any 1992, però, aquest procés es veu enriquit amb algunes variacions sensibles. Per exemple, el socialisme perd gairebé cinc punts respecte al seu sostre de l'any 1984, mentre que CiU frega el 35% i arriba al seu millor resultat històric. El significatiu és que això es produeix en paral·lel a una recuperació d'ERC, que se situa en el percentatge de 1980. Això significa que l'any 1992 ofereix, en termes relatius, la quota electoral més elevada que no ha obtingut mai el nacionalisme en el seu conjunt al Baix Llobregat: gairebé el 40% dels vots. De fet, en aquests comicis CiU sembla que es beneficia no només del declivi socialista –en combinació amb una abstenció que s'apropa al 50%– sinó també de la lleu davallada del centredreta, que obté el seu pitjor resultat històric després d'haver ultrapassat el 8% l'any 1988 amb l'eclosió del CDS.

El resultat de les eleccions autonòmiques de 1995 ofereix un nou escenari de canvi –tot i que transitori– respecte al mapa que es dibuixava des de l'any 1984. CiU perd la majoria absoluta a Catalunya i retrocedeix, com també ho fa al Baix Llobregat. Però a la comarca, els nacionalistes obtenen el seu millor resultat històric en xifres absolutes –gairebé 100.000 vots– i es col·loquen com a primera força, unes dècimes per davant dels socialistes. Aquest resultat absolut, juntament amb un moderat avanç d'ERC i en un context de participació propera al 60% –tot i que per sota de la de 1984 i sobretot de la de 1980–, donarà als dos partits nacionalistes un cabal de vots absoluts –115.000 paperetes– gairebé idèntic al del novembre passat –117.000–, però amb una distribució interna diferent, és clar.

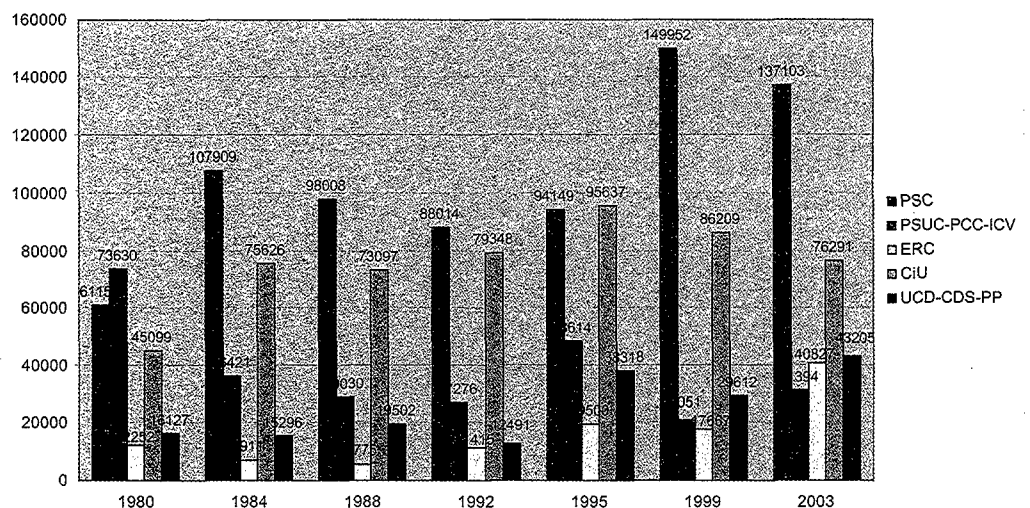
Aquest desenllaç s'esdevé, però, en paral·lel a l'enlairada del PP, que aprofitant l'onada del canvi en el conjunt de l'Estat, duplica al Baix Llobregat el percentatge electoral del centredreta i triplica el vot absolut de l'any 1992. En concret, passa d'un total de

Vot absolut

	1980	1984	1988	1992	1995	1999	2003
PSC	61155	107909	98008	88014	94149	149952	137103
PSUC-PCC-ICV	73630	36421	29030	27276	48614	21051	31394
ERC	12252	6911	5775	11415	19500	17667	40827
CiU	45099	75626	73097	79348	95637	86209	76291
UCD-CDS-PP	16127	15296	19502	12491	38318	29612	43205

Dossier

VOT ABSOLUT AUTONÒMIQUES

12.000 vots a gairebé 40.000. D'altra banda, Iniciativa suma més de quatre punts i més de 20.000 paperetes i obté el seu millor percentatge en els darrers deu anys. En conseqüència, el gran damnificat d'aquest comicis va ser el PSC, que va cedir tretze punts respecte al seu resultat de l'any 1984, el millor històricament en termes relatius i, fins aquell moment, també en termes absoluts. Aquestes pèrdues d'un vot de centreesquerra desorientat per l'agonia del PSOE van alimentar ICV –tot i que el seu vot propi més el del PCC, deu anys abans, ja havia estat proper al 15%–, una mica ERC, un PP emergent i, fins i tot –en termes absoluts–, una CiU que encara conservava capacitat de penetració en el centre i centreesquerra catalanista; una capacitat que heretarà ERC el 2003.

Tot va canviar en les següents eleccions autonòmiques de 1999. En aquests comicis, tant a Catalunya com al Baix Llobregat, CiU confirma el seu declivi i ho fa, a més, en magnituds molt homogènies: una baixada de tres punts al Principat i de quatre a la comarca. De fet,

els resultats de CiU el 1999 –els pitjors fins aquell moment si s'exceptuen els de 1980– són l'evidència d'un crepuscle lent però d'abast imprevisible. En paral·lel, els socialistes viuen en les autonòmiques de 1999 el seu moment més dolç en unes eleccions catalanes, amb una quota electoral que s'apropa al 38% a Catalunya i frega el 50% al Baix Llobregat, el més alt històricament en unes autonòmiques en els dos àmbits. De fet, l'any 1999 el conjunt del vot d'esquerres va sumar gairebé el 56% del sufragi a la comarca i va esdevenir el seu tercer millor resultat en unes catalanes. Ara bé, l'òptim resultat dels socialistes va coincidir amb una impressionant davallada d'ICV, que en conjunt amb EUiA va cedir gairebé deu punts al Baix Llobregat i prop de sis al conjunt de Catalunya. Cal recordar, però, que a banda de la divisió del vot que protagonitzaren aleshores els hereus del PSUC, els ecosocialistes d'ICV es presentaren en coalició amb el PSC a Girona, Lleida i Tarragona, la qual cosa segurament va empenyer vot útil a la demarcació de Barcelona en favor de Pasqual Maragall. En definitiva,

Fulls, tarjetes i enganxines de diferents partits de la comarca. Fons: ACSFL.

el desgast de Jordi Pujol i el cansament de gairebé vint anys de govern de CiU –que apareixia, a més, com a soci estable del PP– van canalitzar el vot de càstig en benefici de Maragall com l'única alternativa real.

La resta de partits l'any 1999 experimenten un reflux, especialment sensible en el cas dels populars. I és que el PP va perdre més de tres punts a la comarca, una magnitud similar a la que es va produir al conjunt de Catalunya. Per la seva banda, ERC va acusar encara l'impacte de l'escissió protagonitzada tres anys abans pel seu exsecretari general, Àngel Colom, i va perdre set dècimes, una menys que al conjunt de Catalunya.

La sorpresa s'esdevé el 2003, quan fins i tot s'incompleixen sistemàticament les previsions de les enquestes. De fet, aquests comicis semblen vulnerar el comportament polític convencional, ja que no només pateix un fort desgast el govern de torn –CiU– sinó fins i tot l'oposició, el PSC, que retrocedeix prop de set punts al conjunt de Catalunya i, atenció, més de vuit a la comarca. I el més significatiu és que la recuperació d'ICV i EUiA –que hi concorren junts– no compensa ni

de lluny les pèrdues dels socialistes. Així, el 2003, ecosocialistes i postcomunistes afegeixen al seu cabal de l'any 1999 al Baix Llobregat poc més de dos punts i mig, menys encara que al conjunt de Catalunya, on milloren més de tres punts i se situen per sobre del 7%. D'altra banda, els socialistes se situen, el 2003 al Baix Llobregat, en una quota electoral del 40,6%, que representa un resultat pitjor no només que el de 1999 sinó també que el de 1984 (gairebé tres punts menys) i fins i tot que el de 1988. En conseqüència, el vot conjunt de les esquerres cau l'any 2003 per sota del 50% i és el seu segon pitjor resultat històric a la comarca. Només el 1995, amb un PSC agònic, les esquerres van sumar menys quota electoral: poc més del 47%. A més, el 2003, PSC i ICV-EUiA perden fins i tot vot absolut respecte a l'any 1999, malgrat que hi ha hagut un increment de la participació superior a tres punts (i prop de 26.000 electors en xifres absolutes).

Pel que fa a CiU, la formació nacionalista confirma el seu declivi, tot i que perd més quota electoral al conjunt de Catalunya –gairebé set punts– que a la comarca, on retrocedeix cinc punts. Això sí, el seu resultat

LA FORMACIÓ MÉS VOTADA		
	1979	2003
ABRERA		
BEGUES	INDEP	INDEP
CASTELLDEFELS		
CASTELLVÍ	INDEP	INDEP
CERVELLÓ	CIU	
COLLBATÓ	INDEP	
CORBERA	CIU	
CORNELLA	PSUC	
ESPARRAGUERA		
ESPLUGUES		
GAVA		
MARTORELL	CIU	CIU
MOLINS	PSUC	
OLESA	CIU	
PALLEJÀ		ICV
LA PALMA DE CERVELLÓ	CIU	CIU
EL PAIOL	INDEP	INDEP
EL PRAT	PSUC	ICV
SANT ANDREU DE LA B.		
SANT BOI		
SANT CLIMENT	CIU	
SANT ESTEVE S.	INDEP	
SANT FELIU	PSUC	ICV
SANT JOAN DESPI	PSUC	
SANT JUST DESVERN	PSUC	
SANT VICENÇ DELS H.	PSUC	
SANTA COLOMA DE C.	INDEP	ICV
TORRELLES	INDEP	
VALLIRANA	PSUC	CIU
VILADECANS	PSUC	

l'any 2003, tant al Baix Llobregat com al Principat, guarda la mateixa relació amb el de 1980: ara suma tres punts més a Catalunya i també tres punts més a la comarca. De fet, i malgrat la seva composició sociològica, el Baix Llobregat reproduceix els cicles generals que es produeixen a Catalunya.

Els beneficiaris d'aquest daltabaix de l'any 2003 que retalla les expectatives dels socialistes, acota la recuperació d'ICV i retorna CiU a una posició semblant a la de 1980, són Esquerra i, sobretot, el PP. En concret, els populars trenquen el sostre del centredreta. És a dir: el 2003 Piqué obté al Baix Llobregat millor resultat que Vidal Quadras el 1995 –quan el PP va obtenir al conjunt de Catalunya 1,2 punts més que el novembre passat– i gairebé el doble que els centristes de

Canyellas el 1980. I aquest avanç explica, en part, el retrocés de les esquerres al llarg d'aquests 23 anys.

Naturalment, el retrocés de les esquerres només es pot explicar del tot a partir de l'avanç del nacionalisme que componen CiU i ERC, ja que ambdues forces sumen ara al Baix Llobregat deu punts més que l'any 1980. Ara bé, cal recordar al mateix temps i malgrat el notable resultat d'ERC, que el nacionalisme el 16-N no va obtenir el seu millor resultat històric i que ha experimentat un cert reflux a la comarca. De fet, la seva quota conjunta en les darreres autonòmiques només va superar en poc més d'un punt el seu percentatge de 1999, amb una altra distribució, és clar, ja que ERC hereta la capacitat de CiU d'atreure el vot catalanista de centreesquerra. Tanmateix, el 34,7% que van sumar

CiU i ERC el novembre passat queda tres punts per sota del seu resultat conjunt de l'any 1995 i suposa cinc punts menys que el de 1992. ERC, d'altra banda, guanya tot el que perd CiU i esgarrapa vot de l'espai de les esquerres, però queda, al Baix Llobregat, més de quatre punts per sota del seu resultat al conjunt de Catalunya.

La millor demostració que, tot i amb una hegemonia nítida de les esquerres, el Baix Llobregat ha experimentat des de l'any 1977 un cert procés de diversificació electoral en benefici del centredreta i del nacionalisme, es troba en comparar els resultats de les eleccions generals al llarg de 27 anys. I concretament, els vots del passat 2004 amb els dels primers comicis, ja que es tracta d'eleccions comparables a causa de la seva alta participació. Doncs bé, l'any 1977 PSC i PSUC sumaren més del 64% dels sufragis emesos (i l'any 1982 més del 66%). En canvi, el 2004 han sumat el 56,4% dels vots. Per la seva banda, CiU i ERC l'any 1977 sumaren el 13,8%, mentre que el 14-M van ajuntar el 24,9% dels vots (i l'any 1993 el 24,7%). Finalment, UCD i AP l'any 1977 van sumar una mica més del 14% dels vots, mentre que els populars van obtenir gairebé el 16% el 2004. Sense oblidar que l'any 2000 van arribar al 24,9%; això sí, en un context d'elevada abstenció: gairebé catorze punts i prop de 90.000 votants menys que el març passat.

De la diversitat al monocultiu

Els resultats de les successives eleccions municipals al Baix Llobregat reflecteixen un territori amb capacitat de generar diversitat i alternança, per sobre del seu component sociològic. Tanmateix, aquesta diversitat experimenta, any rere any, una certa simplificació pel que fa a l'ocupació de les alcaldies, ja que els socialistes han anat guanyant espais de poder en detriment, sobretot, d'ICV. Més enllà d'un balanç global, una observació de cinc ajuntaments representatius dels principals comportaments confirma aquest diagnòstic. Així, i amb l'excepció més visible de Molins de Rei, el PSC no només ha recuperat gairebé aquelles alcaldies importants que havia perdut després de governar-les —com ara Martorell, en disputa amb CiU—, sinó que també ha acabat aconseguint-ne algunes que governava històricament ICV, com ara Sant Feliu.

En definitiva, la inicial diversitat de comportaments electorals que es va registrar l'any 1979 no ha evitat que la resultant final majoritària apunti a un cert monocultiu en el pla de la governació local. Així, hi ha hagut ajuntaments on el PSUC es va imposar amb claredat l'any 1979, però que van patir el sorpasso socialista el 1983, com ara Cornellà, i que ja no han

Dossier

ABSTENCION

VOTAR NO SIGNIFICA:
volver a lo de antes
la dictadura

VOTAR SI SIGNIFICA:
votar al miedo, al desorden,
a la crisis y a las medias
soluciones

**LA
ABSTENCION
ES UN VOTO**

A LA DEMOCRACIA

SIGNIFICA UN APOYO A:

- Reconocimiento de todos los partidos políticos
- Plenas libertades políticas y sindicales
- Amnistía total
- Reconocimiento del Estatut de 1932

Comité Comarcal del Baix Llobregat

Partit **S**ocialista **U**nificat **C**atalunya

Un dels primers cartells públics del PSUC del Baix Llobregat demanant l'abstenció de la ciutadania davant el Referèndum de la Reforma Política que va endegar el govern Suárez.
Fons: ACSFL.

Militants i simpatitzants de Convergència i Unió del Baix Llobregat, durant una concentració contra la LOAPA a Barcelona (1982). Fons: ACSFL

canviat de mans. En canvi, a poblacions on l'alcaldia es va decantar per la mínima en favor del PSC el 1979 –com ara Sant Boi–, els socialistes han conservat –fins i tot amb algun daltabaix– l'hegemonia. ICV només ha preservat una clara majoria, més enllà dels cicles electorals, al Prat, on el PSUC es va imposar per la mínima el 1979, però on la personalitat del seu alcalde resulta encara decisiva electoralment.

Sigui com sigui, el balanç comparatiu entre 1979 i 2003 és força expressiu: el 1979 el PSUC va ser la força més votada a nou municipis, el PSC a set, CiU a sis i els independents a set. En les darreres municipals els socialistes van ser primera força a vint localitats, Iniciativa a quatre, CiU a tres i els independents a tres.